

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum iuramentum sit obligatorium? 7

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

Pharaonis obligauerit Deo: vel per modum contestationis, quasi contestando veritatem diuinæ iustitiæ, ad cuius executionem Principes terræ constituuntur.

loc. cit. in arg.
Ad primum ergo dicendum, quod Dominus prohibuit iurare per creaturas: Ita quod eis exhibeatur reuerentia diuina. Vnde Hieronym. * ibidem subdit, quod Iudæi per angelos, & cætera huiusmodi iurantes, creaturas venerabantur Dei honore. Et eadem ratione punitur, secundum canones, clericus per creaturam iurans: quod ad blasphemiam infidelitatis pertinet. Vnde in * sequenti capit. dicitur, Si quis per capillum Dei, vel caput iurauerit, vel alio modo blasphemiam contra Deum usus fuerit: si in ecclesiastico ordine est, deponatur.

¶ Et per hoc patet responsio Ad secundum.

Ad tertium dicendum, quod cultus latrice adhibetur ei cuius testimonium iurando inuocatur. Et ideo præcipitur Exod. 23. Per nomen externorum deorum non iurabitis. Non autem exhibetur cultus latrice creaturis, quæ in iuramento assumuntur, secundum modos prædictos.

488

3. di. 39.

ar. 3. q. 1.

¶ 2 ¶

4. di. 29.

n. 1. ad 4.

Es quol. 3

ar. 14. Et

co. 5. ar.

tic. 17. Et

quol. 12.

ar. 22.

* l. 2. Topi-

pic. 6. 3. et

in cap. de

oppositis,

30. 1.

† a. 4. h. 4.

ins q.

ARTIC. VII.

Utrum iuramentum habeat vim obligandi?

AD septimum sic proceditur. Videtur, quod iuramentum non habeat vim obligandi. Inducitur enim iuramentum ad confirmandum veritatem eius quod dicitur. Sed quando aliquis dicit aliquid de futuro, verum dicit; etiam si non eueniat quod dicit. Sicut Paulus, quamuis non iuerit Corinthum, sicut dixerat: non tamen est mentitus, ut patet 2. ad Corinth. 1. Ergo videtur, quod iuramentum non sit obligatorium.

¶ 2 Præterea, Virtus non est virtuti contraria, ut dicitur in * prædicamentis. Sed iuramentum est aduersus virtutem, ut f. dictum est. Quandoque autem esset cōtra virtutem, aut in aliquod eius impedimentum, si quis seruaret id quod iurauit: sicut cum aliquis iur-

rat se facere aliquod peccatum : vel cum iurat desistere ab aliquo opere virtutis. Ergo iuramentum non est semper obligatorium .

¶ 3 Præterea, Quandoque aliquis inuitus compellitur ad hoc quod sub iuramento aliquid promittat. Sed tales à iuramenti nexibus sunt per Romanos Pontifices absoluti, vt habetur extra, de iureiur. c. Verum, in ea quæstione &c. Ergo iuramentum non semper est obligatorium .

¶ 4 Præterea, Nullus potest obligari ad duo opposita. Sed quandoque oppositum est quod intendit iurans, & quod intendit ille cui iuramentum præstatur. Ergo iuramentum non potest esse semper obligatorium .

SED contra est, quod dicitur Matth. 5. Reddes domino iuramenta tua .

RESPONDEO dicendum, quod obligatio refertur ad aliquid quod est faciendum, vel dimittendum. Vnde non videtur respicere iuramentum assertorium quod est de præsentis, vel de præterito. Neque etiam iuramentum de his quæ sunt per alias causas fienda : sicut si quis iuramento assereret, quod cras pluuia esset futura : sed solum in his quæ sunt fienda per illum qui iurat. Sicut autem iuramentum assertorium quod est de præterito vel de præsentis, debet habere veritatem ; ita etiam & iuramentum de his quæ sunt fienda à nobis in futurum. Et idèò verumque iuramentum habet quamdam obligationem, diuersimodè tamen : quia in iuramento quod est de præterito, vel præsentis, obligatio est non respectu rei, quæ iam fuit, vel est ; sed respectu ipsius actus iurandi, vt scilicet iuret id quod iam verum est, vel fuit. Sed in iuramento quod præstatur de his quæ sunt fienda à nobis, obligatio cadit è contra super rem quam aliquis iuramento firmavit. Teneatur enim aliquis, vt faciat verum esse id quod iurauit : alioquin deest veritas iuramento. Si autem est talis res, quæ in eius potestate non fuit, deest iuramento discretionis iudi-

*c. Verum
in c. 90.
extra de
iureiur.*

judicium: nisi fortè quod erat ei possibile, quando iuravit, reddatur ei impossibile, per aliquem euentum: puta cum aliquis iurat se pecuniam soluturum, quæ ei postmodum vi, vel furto subtrahitur. Tunc enim videtur excusatus esse à faciendo quod iuravit, licet teneatur facere quod in se est: sicut etiam * supra, circa obligationem voti diximus. Si verò sit quidem possibile fieri, sed fieri non debeat, vel quia est per se malum, vel quia est boni impeditivum: tunc iuramento deest iustitia. Et idè iuramentum non est seruandum in eo casu quo est peccatum, vel boni impeditivum. Secundum enim * August. utrumque horum vergit in deteriolem exitum. Sic ergo dicendum est, quòd quicumque iurat aliquid se facturum, obligatur ad id faciendum, ad hoc quòd veritas impleatur; si tamen alij duo comites adsint, scilicet iudicium, & iustitia.

*q. rec. a.
3. ad 2.*

*Hetur 22
q. 4. c. Si
aliquid.
& c. In-
ter cate-
7a.*

Ad primum ergo dicendum, quòd aliud est de simplici verbo, aliud de iuramento, in quo diuinum testimonium imploratur. Sufficit enim ad veritatem verbi, quòd aliquis dicat id quòd proponit se facturum: quia hoc iam verum est in sua causa, scilicet in proposito facientis. Sed iuramentum adhiberi non debet nisi in re de qua aliquis firmiter certus est. Et idè si iuramentum adhibeatur propter reuerentiam diuini testimonij quòd inuocatur, obligatur homo vt faciat esse verum id quòd iuravit, secundum suam possibilitatem: nisi in deteriolem exitum vergat, vt * dictum est.

*In corp.
art.*

Ad secundum dicendum, quòd iuramentum potest vergere in deteriolem exitum dupliciter. Vno modo, quia ab ipso principio habet peiorem exitum, vel quia est secundum se malum: sicut cùm aliquis iurat se perpetraturum adulterium: siue quia est maioris boni impeditivum: puta, cùm aliquis iurat se non intraturum religionem, vel quòd non fiet clericus, aut quòd non accipiet prelacionem in casu in quo expediat eum accipere; vel si quid aliud est huiusmodi. Huiusmodi enim iuramentum à principio est illicitum; dicitur.

differenter tamen: quia si quis iuret se facturum aliquod peccatum, & peccavit iurando, & peccat iuramentum seruando. Si quis autem iurat se non facturum aliquod melius bonum, quod tamen facere non tenetur: peccat quidem iurando, in quantum ponit obicem Spiritui sancto, qui est boni propositi inspirator: non tamen peccat iuramenta seruando, sed multo melius facit, si non seruet. Alio modo vergit in deterio- rem exitum propter aliquid, quod de nouo emer- rat, quod fuit impræmeditatum: sicut patet in iura- mento Herodis, qui iurauit puella saltanti se datu- rum quod petisset. Hoc enim iuramentum poterat esse à principio licitum, intellecta debita conditione, scilicet si peteret quod dare deceret. Sed impletio iura- menti fuit illicita. Vnde * Ambro. dicit in 1. de Offi- cijs, Est contra officium nonnunquam promissum solu- ere sacramentum: sicut Herodes qui necem Ioannis præstauit, ne promissum negaret.

Ad tertium dicendum, quod in iuramento quod quis coactus facit, duplex est obligatio. Vna quidem, qua obligatur homini cui aliquid promittit. Et talis obligatio tollitur per coactionem: quia ille qui vim intulit, hoc meretur, ut ei promissum non seruetur. Alia autem est obligatio qua quis Deo obligatur, ut impleat quod per nomen eius promittit. Et talis obli- gatio non tollitur in foro conscientie: quia magis de- bet damnum temporale sustinere, quam iuramentum violare. Potest tamen repetere in iudicio quod soluit, vel prelato denunciare, non obstante quod contra- rium iurauit: quia tale iuramentum vergeret in dete- riores exitum, esset enim contra iustitiam publicam. Romani autem Pontifices ab huiusmodi iuramentis homines absoluerunt, nõ quasi decernentes huiusmodi iuramenta non esse obligatoria, sed quasi huiusmodi obligationes, ex iusta causa relaxantes.

Ad quartum dicendum, quod quando non est ead- em iurantis intentio, & eius cui iurat, si hoc prou- eniat ex dolo iurantis, debet iuramentum seruari, se- cun-

*L. 3. c. 12.
to. 1. Et
hitur 22.
q. 4. c. Est
et: a con-
tra.*

*l. 2. de sū-
mo bono,
cap 31. a
med.*

** c. 8. an-
te med.*

cundum sanum intellectum eius, cui iuramentum praestatur. Vnde * Iſido. dicit, Quacumque arte verborum quis iuret, Deus tamen qui conscientiae testis est, ita hoc accipit, sicut ille cui iuratur, intelligit. Et quod hoc intelligatur de doloſo iuramento, patet per id quod ſubditur, Dupliciter reus fit, qui & nomen Dei in vanum aſſumit, & proximum dolo capit. Si autem iurans dolum non adhibeat, obligatur ſecundum intentionem iurantis. Vnde Greg. dicit 27. Moral. * Humanæ aures talia verba noſtra iudicant, qualia foris ſonant. Diuina verò iudicia talia foris audiunt, qualia ex intimis proferuntur.

ARTIC. VIII.

489 *Vtrum maior ſit obligatio iuramenti, quàm voti?*

AD octauum ſic proceditur. Videtur, quod maior ſit obligatio iuramenti quàm voti. Votum enim eſt ſimplex promiſſio. Sed iuramentum ſupra promiſſionem adhibet diuinum teſtimonium. Ergo maior eſt obligatio iuramenti, quàm voti.

¶ 2 Præterea, Debilius ſolet per fortius confirmari. Sed votum interdum confirmatur iuramento. Ergo iuramentum eſt fortius, quàm votum.

¶ 3 Præterea, Obligatio voti cauſatur ex animi deliberatione, vt ſuprà * dictum eſt. Obligatio autem iuramenti cauſatur ex diuina veritate, cuius teſtimonium inuocatur. Cùm ergo veritas Dei excedat deliberationem humanam, videtur quod obligatio iuramenti ſit fortior quàm obligatio voti.

SED contra, Per votum obligatur aliquis Deo: per iuramentum autem obligatur aliquis interdum homini. Magis autem obligatur homo Deo quàm homini. Ergo maior eſt obligatio voti, quàm iuramenti.

RESPONDEO dicendum, quod vtraque obligatio, ſcilicet voti, & iuramenti cauſatur ex aliquo diuino: aliter tamen, & aliter. Nam obligatio voti cauſatur ex fidelitate, quam Deo debemus, vt ſcilicet ei promiſſum ſoluamus. Obligatio autem iuramenti cau-